

«بسم نام خالق آرامش»

نام کتاب: بازر و طرب با قواعد منج

نام نویسنده: مسیح شطریخ

تعداد صفحات: ۱۸ صفحه

تاریخ انتشار: ۲۸ آبان ۱۳۹۳

کافئین بوکلی

CaffeineBookly.com

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

فهرست

۴	.....	(۱) مقدمه
۴	.....	(۲) شروع بازی
۵	.....	(۲-۱) ایده جالب
۵	.....	(۲-۲) تیم
۶	.....	(۲-۳) کسب و کار ، کسب کار است :
۶	.....	(۲-۴) تامین منابع
۷	.....	(۳) بیابان انجامش بدیم
۷	.....	(۳-۱) فاز صفر
۷	.....	(۳-۲) نان مثل نیاز سنجی
۸	.....	(۳-۲-۱) نیازسنجی متن باز
۸	.....	(۳-۲-۲) نیازسنجی متن باز به سبک انحصاری
۸	.....	(۳-۲-۳) بررسی نرم افزار های مشابه
۹	.....	(۳-۳) قدرتی به نام تیم
۹	.....	(۳-۴) اقتصاد سرانگشتی
۹	.....	(۳-۵) تبلیغات هرگز ، روابط عمومی همیشه
۱۰	.....	(۳-۶) متن باز نرم افزاری برای همه
۱۰	.....	(۴) به دنیای متن باز خوش آمدید
۱۰	.....	(۴-۱) کاهش هزینه
۱۰	.....	(۴-۲) گسترش بدون مرز
۱۱	.....	(۴-۳) ویژگی منحصر به فرد متن باز برای تازه وارد ها
۱۱	.....	(۴-۴) بیکاری
۱۱	.....	(۴-۵) اعتبار بازار
۱۲	.....	(۵) بازی شطرنج با قواعد منج
۱۲	.....	(۵-۱) مدیریت متن باز با طعم انحصار
۱۳	.....	(۵-۲) الگوریتم بهتر سود کمتر !!!
۱۳	.....	(۵-۳) آزادی آنچه که ما می خواهیم نیست !
۱۴	.....	(۵-۴) زمان موفقیت
۱۴	.....	(۵-۵) زندانی برای برنامه نویس
۱۵	.....	(۵-۶) شیطننت
۱۵	.....	(۵-۷) تماس با شما در ساعت ۲۴
۱۶	.....	(۵-۸) بز در رو !
۱۶	.....	(۵-۹) ایراد زندگی به متن باز
۱۷	.....	(۵-۱۰) دنبال چی بود پول یا توجه ؟
۱۷	.....	(۵-۱۰) متن باز دولتی
۱۷	.....	(۵-۱۱) جنبه ی متن باز داشتن !
۱۸	.....	(۶) نتیجه گیری

۱) مقدمه

اگر شما با نرم‌افزار آزاد و متن باز آشنایی ندارید بهتر است عبارت «نرم افزار آزاد» و «Free Software Foundation» را در اینترنت جستجو کنید و هر از گاهی به جای منج به سراغ بازی شطرنج بروید!

شما دوست دارید به سمت آزادی حرکت کنید یا ترجیح می دهید در دنیای انحصاری زندگی کنید؟ دنیای آزاد و دنیای انحصاری معایب و مزایا خود را دارند.

دوست دارید با ریا و تظاهر به آزادی، انحصاری عمل کنید؟

این نوشته بیشتر ناشی از خستگی های من در راه متن باز است گاهی خاطرات شیرین و گاهی تلخی بعد از تلاش بسیار در هر حال سمت نوشته به سوی ارایه پیش زمینه فکری برای شروع یک کسب و کار متن باز می باشد، نکاتی را شرح می دهد که از اشتباهاتی که ممکن است در اجرا و تفکر آزاد رخ دهد و آن را به شکست بیانجامد. هر چند ذکر همه مسایل در یک مقاله بعید است ولی امید است کلیاتی را برای دادن پیش زمینه فکری مناسب ارایه دهد.

هیچ چیزی متلق نیست، دنیای پایه ی احتمالی هم دارد. ایده لوژی متن باز یا انحصاری کامل و یا انحصاری مجانی یا کپی لفت یا نرم افزار آزاد یا چیزها دیگر باید در زمان و بستر مناسب خودشان اعمال شوند. گاهی یک دیکتاتور یک جامعه را نجات می دهد و گاهی دموکراسی ولی آن چیزی در طول زمان زیاد باقی می ماند ایدولوژی بر مبنای حرکت به سوی حق است.

۲) شروع بازی

در ابتدای شما شروع به مطالعه انواع زبان های و روش های برنامه نویسی و صد البته ریاضیات می پردازید و حالا به درجه ای رسیدید که احساس می کنید بهتر است یک پروژه دو سه هزار خطی را شروع کنید. برای شما صرفاً جنبه های فنی برنامه نویسی مهم است اینکه الگوریتم تان با چه سرعتی اجرا گردد و شما به یک نکته مهم توجه نمی کنید: «به چه منظوری این برنامه باید تولید شود؟ و چه کسانی قرار است از این برنامه استفاده کنند؟»

بگذارید بروم سر اصل مطلب:

اولین پروژه متن باز من GosSolver¹ نام داشت! که با همین حس و حال نوشته شد. پروژه ای که خودم با علاقه ی شخصی خودم تعریف کرده بودم و حاصلی جز ۰,۵ نمره کلاسی و ۴۲ بار دانلود و ۰ ریال درآمد نداشت.

سؤال اساسی اینجاست:

چرا شرکت متن بازی مانند رد هت حدود ۱.۳۳ میلیارد دلار درآمد دارد و پروژه متن باز من حتی به درد دانلود هم نمی خورد.

اشکال کار کجاست؟

۱-۲) ایده جالب

هر پروژه کامپیوتری با ایده شروع می شود، ایده ای جالب که کسی به آن نپرداخته و یا اینکه به خوبی روی آن کار نشده یا به قول کارآفرین ایده ای برای پر کردن گپ موجود در بازار. داشتن ایده خوب است ولی برای موفقیت اصلاً کافی نیست. حتی اگر ایده ی جالبی نداری خیلی نگران نباشید دیگران ایده های خود را به شما می گویند مخصوصاً وقتی که بدانند شما در زمینه کامپیوتر تبحر دارید. اینجا همه چیز متن باز است حتی ایده ها. یادتان باشد ایده تا زمانی که اجرا نشود ارزش خاصی ندارد و ایده ها نیاز به چکش کاری^۲ زیاد دارند تا با واقعیت های جامعه تطابق داشته باشند. ایده های بزرگ ساختار ساده ای دارند.

۲-۲) تیم

مهمترین بخش تیم یا همان نیروی انسانی است. سرمایه ی اصلی یک شرکت زمین و ساختمان و پول نیست سرمایه اصلی نیروی انسانی است. و واقعاً نیروی انسانی است.

تشکیل تیم از اهمیت بالایی برخوردار است سعی نکنید انسان ها را بدون توجه به روحیات و خلق و خو و صرفاً بر اساس مدرک تحصیلی کنار هم قرار دهید.

من و دو تن از دوستانم در مسابقه ACM شرکت کردیم. بدون توجه به کار تیمی هر کدام ۳

¹ <http://sourceforge.net/projects/gossolver/>

² چکش کاری: تغییراتی که لازم است روی ایده انجام شود تا به ایده با واقعیت متناسب گردد.

جزیره تنهایی تشکیل دادیم و نتیجه‌ای جز شکست در بر نداشت .

سال بعد من و همان دوستم در ACM شرکت کردیم با این تفاوت که به جای اینکه یک برنامه نویس حرفه‌ای بیاوریم شخص خوش برخوردی را آوردیم که برنامه نویسی اش چنگی به دل نمی‌زد درواقع وظیفه اصلی او ایجاد ارتباط بین من و دوست قدیمی‌ام بود نتیجه این شد که ما در مسابقه اول شدیم !!

تیم اهمیت بالایی دارد ، تیمی که در شرایط مختلف هوای هم رو داشته باشند و پشت هم باشند .
برخی از پروژه ها نیز هستند که یک نفره شروع شدند و بعد از گذشت مدتی تیم پیدا کردند مانند لاتک که توسط لسلی لمپورت ساخته شد و بعداً جلوه جهانی پیدا کرد^۳ .
پروژه Star Calender که توسط سعید رسولی نوشته شده است .^۴

۳-۲) کسب و کار، کسب کار است:

اصولاً هر کسب و کاری چه متن باز چه انحصاری چه دانش آزاد چه انحصاری رایگان چه انحصاری کامل هم هزینه اولیه دارند و هم هزینه نگهداری و هم هزینه توسعه و نگه داری ، تنها استفاده از آزادی در کسب و کار باعث کاهش هزینه می‌گردد^۵ ولی هرگز صفر نمی‌شود . اشتباه نکنید وقتی که شما روی یک برنامه صرف می‌کنید شما دارید عمرتان روی چند خط کد می‌گذارید عمری که هرگز باز نمی‌گردد ! عمری که می‌تواند صرف کارهایی دیگری شود !

۴-۲) تأمین منابع

نیروی انسانی نیاز به پول دارند تا زندگی خود را بگذرانند و خیلی بعید است که فردی مدت زیادی برای پروژه متن باز به طور مجانی کار کند مگر آنکه منافع دیگری کسب کند .
به هر حال تهیه رایانه و وسایل و غیره نیاز به تأمین منابع دارند . درست است که متن باز مبنایی بر اساس کمک افراد مختلف در سرتاسر دنیا دارد ولی در ابتدا این شما هستید که منابع را تأمین

3 http://en.wikipedia.org/wiki/Leslie_Lamport

4 <http://saecedgnu.blog.ir/>

۵ اقتصاد متن باز راهی برای کاهش هزینه های تولید نرم های عمومی
<http://bayanbox.ir/id/110007926151669996>

می‌کنید، لازم به ذکر است که برخی از جمله سلام دنیا^۶ از طریق پیش فروش محصول خود به اعتبار افراد شناخته شده در متن باز منابع خود را تأمین کرده است.

تأمین منابع شرط لازم است ولی کافی نیست! تأمین منابع لزوماً با پول برطرف نمی‌گردد که صد البته در برای تأمین منابع بدون پول نیاز به روابط عمومی بالایی دارید.

روش‌های مختلف برای تأمین منابع وجود دارد و هر کدام مشکل و معضل خود را دارند:

۱. کمک‌های مردمی

۲. اسپانسر ها

۳. سازمان های تحقیقاتی و دانشگاهی

و غیره

در بین برنامه نویس ها این رایج است که کسی که بتواند منابع مالی را تأمین کند همان کسی که مدیریت پروژه را بر عهده می‌گیرد.

هنگامی که هزینه از طریق نهاد های مردمی تأمین گردد، مدیریت آن کمکی پیچیده‌تر شده و معمولاً به صورت هیئت امنایی می‌باشد.

«شاید ساده‌ترین راه برای تأمین منابع راضی کردن خودتان باشد کسی چه می‌داند اینجا همه چیز آزاد است.»

۳) بیان انجامش بدیم

الان وقت این رسیده است که شروع کنیم به کد زدن! نه صبر کنید چند کار اساسی هنوز مانده است.

فاز صفر هنوز مانده است.

۱-۳) فاز صفر

6 <http://salam-donya.ir/>

شما الان تیم را تشکیل دادید ایده را مشخص کردید و منابع را آماده ساختید ، اما هنوز یک کار مهم را انجام نداده‌اید . اصولاً کسی به فاز صفر اهمیت نمی‌دهد و وقتی با آن روبه رو می‌شود که دیر شده است .

قبل از شروع می‌خواهم کمی شما را بترسانم که حتماً فاز صفر را مطالعه کنید !! شکست‌های میلیون دلاری نوشته سعید چوبانی^۷ را بخوانید :

۲-۳) نان مثل نیاز سنجی

یکی از مهمترین بخش‌های هر کسب و کاری کامپیوتری نیازسنجی است . اصولاً باید فهمید که کارفرما دقیقاً چه چیزی می‌خواهد یا اینکه نیاز جامعه رو به طور دقیق بسنجیم . یکی از مشکلات پروژه Gosolver این بود که نرم‌افزارهای خیلی بهتر و کامل تری وجود دارند که این نیاز را در جامعه برطرف می‌کنند مانند LINDO^۸ که یک نرم‌افزار انحصاری است و R^۹ که یک نرم‌افزار متن باز در سطح جهانی است . متأسفانه من قبل از شروع کار دنبال این نرم‌افزارها نبودم و صرفاً می‌خواستم یک برنامه بسازم .

مهم است که بدانیم یک نرم‌افزار را به چه منظوری می‌خواهیم ایجاد کنیم چه تعداد از افراد و چه قشری می‌خواهند از این نرم‌افزار استفاده کنند . اصولاً مردم برای جنسی پول می‌دهند که نیاز آن‌ها را برطرف می‌کند نه برنامه‌ای که نمی‌دانند چه کاربردی دارد !!

« برنامه نویس ها ، مشکلی را که دیده نمی‌شوند با روش نامعلومی که فقط خودشان می‌فهمند حل می‌کنند » این نگاهی است که دیگران به برنامه نویس ها دارند !

۱-۲-۳) نیاز سنجی متن باز

شما نرم‌افزار متن باز را برای یک نفر نمی‌سازید ! یک نرم‌افزار متن باز ماهیتاً باید نیاز هزاران نفر از جامعه را برآورده کند . اگر یک شرکت یک سایت منحصر به فرد می‌خواهد نباید از متدولوژی متن باز استفاده شود . چون ذاتاً متن باز نیست !

پشتیبانی متن باز همیشه با پول همراه است زیرا قرار است برای عده‌ای خاص مثلاً یک شرکت کد

7 <http://weblogina.com/article/failcon/>

8 <http://www.lindo.com/>

9 <http://www.r-project.org/>

مخصوص بزنیم و برای آن‌ها محصول را سفارشی کنیم .

۲-۲-۳) نیاز سنجی متن باز به سبک انحصاری

یک اشتباه متداول این است که یک فرد به تنهایی نیاز جمعیتی را بسنجد ، آیا اصولاً همچین کاری امکان پذیر است که من نیاز هزاران نفر را به تنهایی و بدون نظر دیگران بسنجم ! البته ذکر این نکته هم مهم است که گاهی لازم است بدون سر و صدا پروژه را انجام داد و تا مدت‌ها صدایی از تولید آن به صدا در نیامورد بدیهی است که در این صورت نمی‌توان نیازسنجی متن باز انجام داد.

۳-۲-۳) بررسی نرم افزارهای مشابه

شما باید حتماً نمونه‌های مشابه موجود در بازار و دنیای وب را پیدا کنید و نقاط ضعف و قوت آن‌ها را بررسی نمایید . قبل از شروع رقبا را خوب بشناسید و نیازها را خوب شناسایی کنید .

۳-۳) قدرتی به نام تیم

هرچند که وجود فاز صفر مهم است ولی یک تیم قدرتمند مشکلات هنگام کار را شناسایی می‌کند و آن‌ها را بر طرف می‌سازد . بدانید که حتی اگر بسیار عالی فاز صفر را انجام دهید باز هم مشکلاتی به وجود خواهد آمد که در آنجاست که عیار تیم شما معلوم می‌شود .

۳-۴) اقتصاد سرانگشتی

شما بقالی می‌زنید ! چندین محصول با تعداد زیاد را از کارخانه می‌خرید و با ۲۰ درصد سود می‌فروشید شما حواستان باید به این باشد که مشتریان کالاهای شما را نذرند و شما باید به اندازه فروشتان کالا را به هنگام سفارش دهید تا کالاها نه فاسد بشوند و نه کم بیایند .

هدف شما از کسب و کار متن باز چیست ؟ آیا می‌خواهید بقالی بزیند !!؟

اقتصاد متن باز بسیار پیچیده‌تر از بقالی است . همانطور که هر بقالی ای موفق نیست هر پروژه ی

متن بازی هم موفق نیست!

چه کسی حاضر است از بقال بد اخلاق خرید کند؟

چه کسی حاضر است به پروژه متن باز با قواعد انحصاری کمک کند؟

۵-۳) تبلیغات هرگز، روابط عمومی همیشه

هرگاه بحث متن باز به میان می آید می گویند:

«مشک آن است که خود بپوید نه آنکه عطار بگوید»^{۱۰}

یکی از مزیت‌های مهم متن باز این است که شما اصلاً نیاز ندارید با تبلیغات سنگین ذهن کاربران را به سوی خود درگیر کنید. اما یک نکته مهم را فراموش نکنید، متن باز بدون روابط عمومی واقعاً محکوم به شکست است. برای درک روابط عمومی مقاله آقای توکلی را بخوانید.^{۱۱}

۶-۳) متن باز نرم افزاری برای همه

وقتی آقای شاطریان نیاز به نرم افزاری دارد بهتر است خودش برای خودش نرم افزار بنویسد و یا به کسی پول دهد که نرم افزار مورد علاقه اش را بسازد مشکل آقای شاطریان مشکل خودش هست نه مشکل نه همه مردم.

نرم افزار متن باز باید نیاز تعداد زیادی را برطرف سازد نه فقط نیاز یک فرد را، نرم افزار متن باز ذاتاً مردمی است و نیاز مردم را بر طرف می کند و از مردم قدرت می گیرد. همه کمک می کنند تا شکل بگیرد و همه کمک می کنند توسعه یابد. نرم افزار متن بازی که نیاز تنها عده خاصی را بر طرف می سازد محکوم به شکست است.

چه کسی حاضر است ۲۰ میلیون برای نرم افزاری که نهایتاً نیاز چند نفر را بر طرف می سازد پرداخت کند؟ ملاک خوب بودن در نرم افزار عمومی بر طرف کردن نیاز های تعداد زیادی از افراد می باشد.

10 گلستان سعدی

11 <http://naminik.com/3979/the-fall-of-advertising-and-the-rise-of-pr-book/>

۴) به دنیای متن باز خوش آمدید

حالا وقت آن است که شما با تمام وجود شروع کنید و دنیای متن باز خودتان را بسازید . به چند ویژگی مهم متن باز که به شما کمک خواهند کرد می پردازیم .

۱-۴) کاهش هزینه

متن باز این قابلیت را به شما می دهد که هزینه های تولید خود را کاهش دهید بیشتر در یک مقاله به تفصیل این موضوع را توضیح داده ام .

۲-۴) کسرتش بدون مرز

چون متن باز هستید به سرعت در همه ی کشور ها نفوذ خواهید کرد (البته به شرط رعایت نکات ذکر شده)

۳-۴) ویژگی منحصر به فرد متن باز برای تازه واردان

اگر تا کنون پروژه ی بزرگی را آغاز نکردید بهترین جای ممکن برای شما ورود به یک پروژه ی متن باز است . من همیشه توصیه می کنم که حتماً یک کد متن باز را بخوانید و در بحث های مراحل ساخت و تولید ، نیازسنجی ، نحوه کار گروهی ، نحوه ارایه محصول شرکت کنید ، مطمئناً این امر به شما کمک بسیار زیادی می کند و دانش مکملی که هرگز در دانشگاه تدریس نمی شود را به دست خواهید آورد .

۴-۴) بیکاری

مرکز آمار ایران میزان بیکاری جوانان را ۲۱/۸ درصد اعلام کرده که تقریباً دو برابر نرخ متوسط بیکاری در ایران است.^{۱۲} حدود ۳۰ درصد فارغ التحصیلان رشته کامپیوتر بیکار هستند .^{۱۳}

12 http://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A8%DB%8C%DA%A9%D8%A7%D8%B1%DB%8C_%D8%AF%D8%B1_%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86

13 <http://www.khabaronline.ir/detail/246240/society/education?AspxAutoDetectCookieSupport=1>

شما فارغ التحصیل شدید و دنبال کار می گردید یا در محل سکونت شما شرکت کامپیوتری نیست یا سابقه کار مناسب ندارید و یا اینکه هزینه لازم برای تاسیس شرکت و مخارج آن را ندارید .

توصیه من این است که در زمان دانشجویی وارد پروژه های متن باز شوید و از روند تولید محصول تا بحث و اتفاقات مختلف آن آشنا شوید و تا در هنگام فارغ التحصیلی مشکلی برای پیدا کردن کار نداشته باشید . به هر حال ممکن است شما الان فارغ التحصیل باشید و جوبای کار و اکثر مراکز به دلایل مختلف به شما کار نمی دهند . به نظر من اگر در هر شهری و هر حالتی هستید بهتر است یک کسب و کار متن باز راه بیندازید یا اینکه در یک کسب و کار متن باز شروع به کار کنید . مطمئن باشید هزینه راه اندازی اولیه یک شرکت متن باز بسیار پایین است و شما تجارب بسیاری را در زمینه شرکت های کامپیوتری خواهید آموخت .

۴-۵) اعتبار بازار

اعتبار در بازار نه به مغازه است نه به ماشین . حرف شما اعتبار دارد چون بازاریان به شما اعتماد دارند .

داشتن مدرک معتبر خیلی خوب است ولی اعتبار نیست ، داشتن سواد هم خیلی خوب است ولی اعتبار نیست . اعتبار افراد به روحیه تیمی و کدهایی است که می زنند .

یکی را گفتند : عالم بی عمل به چه ماند؟ گفت به زنبور بی عسل^{۱۴}

خود کسب و کار متن باز برای افراد اعتبار حساب می شود زیرا کدشان را روی اینترنت قرار دادند و شما راحت می توانید با دیدن کد ها اعتبارشان را بسنجید. اعتبار من را بسنجید!!^{۱۵}

۵) بازی شطرنج با قواعد منج

مشکل دقیقاً از اینجا شروع می شود که تمام الگو های زندگی من بر اساس انحصار بوده و حالا می خواهم یک نرم افزار آزاد تولید کنم ، در واقع می خواهم با قواعد منج ، شطرنج بازی کنم .

در ادامه مقاله به بررسی این موضوع می پردازیم .

14 سعدی «گلستان» باب هشتم در آداب صحبت

15 <http://sourceforge.net/projects/assassincreed/>

۱-۵) مدیریت متن باز با طعم انحصار

وقتی چند الگوریتم مختلف داریم کدام الگوریتم باید انتخاب شود؟ یا وقتی قرار است سمت و سوی توسعه نرم افزار معین شود به کدام سمت باید پیش روی کرد؟

در سیستم انحصاری تکلیف معلوم است هرکسی که پول می دهد او تصمیم میگیرد که کدام الگوریتم باید انتخاب شود. نهایتاً ممکن است تصمیم به جای یک نفر به گروهی از افراد داده شود و تصمیم آن گروه خاص اعلام گردد. اصولاً هر آنکس که پول دهد فرمان هم دهد.

در سیستم متن باز تکلیف چیست؟ آیا اینجا هم باید انحصاری عمل کنیم؟

ممکن است هر پروژه متن بازی قواعد خاص خودش را مد نظر قرار دهد و سمت سوی خودش را بگیرد، مثلاً یک پروژه به سمت نرم افزار سبک حرکت کند یا سمت یک نرم افزار با ویژگی های کامل برود.

اشکال زمانی به وجود می آید که ما می خواهیم سیستم متن باز را به سبک انحصاری اداره کنیم یعنی کسانی که در پروژه قدیمی تر اند یا مدارک بهتری دارند حرف آن ها تعیین کننده است و نظر دیگران چندان اهمیتی ندارد، قدیمی ترها نظر شما را می گیرند و در سطل زباله می اندازند، اسمش متن باز است ولی عملاً همان انحصاری است.

واقعاً چه باید کرد؟ آیا باید مستبدانه با قضیه برخورد کرد؟ آیا باید نظر هر تازه واردی را قبول کرد؟ آیا باید به نظر جمع اهمیت داد؟ شاید کار منجر به تقسیم گروه و ایجاد گروه جدید شود!^{۱۶} چه کسی مسئولیت شکست پروژه را می پذیرد؟ منم منم تا کجا ادامه خواهد یافت؟

فرض کنید شما استالمن هستید و یک نفر در کشوری دیگر سمت و سویی دیگر به پروژه شما می دهد، شما چه می کنید؟

۲-۵) الگوریتم بهتر سود کمتر!!!

برآورد هزینه صحیح نتیجه نیازسنجی صحیح است. نکته قابل توجه این است که برنامه ای که با

16 Fork

بهترین الگوریتم با کمترین پیچیدگی زمانی لزوماً پروژه موفق نخواهد بود!

فرض کنید شما در بهترین حالت نیاز ۴۰ نفر را برآورده می‌کنید و هر نفر به طور متوسط حدود ۴۰ هزار تومان حاضر است نرم‌افزار شما را بخرد در صورتی که هیچ رقیبی نداشته باشید حداکثر ۱/۶ میلیون تومان درآمد خواهید داشت حال اگر هزینه پیاده‌سازی الگوریتم با پیچیدگی زمانی n یک میلیون هزینه داشته باشد شما ۶۰۰ هزار تومان سود دارید که باید از هزینه‌های ثابت کم کنید تا سود خالص به دست آید ولی اگر الگوریتم بهتری با پیچیدگی زمانی $\log n$ را پیاده‌سازی کنید ۲ میلیون برای شما هزینه دارد و شما ۴۰۰ هزار تومان ضرر می‌کنید!

برای درک بهتر این موضوع توصیه می‌کنم کتاب آس و پاس‌ها در پاریس و لندن^{۱۷} را مطالعه فرمایید. اگرچه ربطی به طور مستقیم به این موضوع ندارد ولی توصیف داخل هتل‌های گران قیمت تشبیه جالبی با برخی از سیستم‌های انحصاری زمان حال هستند.

۳-۵) آزادی آنچه که ما می‌خواهیم نیست!

غلام همت آنم که زیر شهر کبود ز هر چه رنگ تعلق پذیرد آزادست^{۱۸}

غلام همت کسی هستم که با ۴ تا قانون بتواند آزادی را فراهم کند.

برای آزادی باید قدم‌های کوچیکی برداشت تا در طی سالیان دراز به سمت جامعه آزاد حرکت نمود. ایجاد آزادی در جامعه اصلاً کار ساده‌ای نیست، کاری است بس دشوار ولی آزادی چیزی که از آن به سادگی نمی‌توان صرف نظر کرد.

آزادی جزئی کوچکی از عشق حساب می‌شود و اگر کسی احساس سلب آزادی کند دلیلی برای ماندن در آن فضا ندارد.

گاهی ما با برده‌کشی از عده‌ای برنامه‌نویس می‌خواهیم آزادی را بسازیم، هرچند که برنامه‌نویس‌ها تمایل به ماندن در آن گروه را داشته باشند ولی سلب آزادی در هر بعد از جمله نپرداختن حق، تقسیم وظایف، کوچک شمردن کار و غیره نتیجه‌ای جز حس اسارت برنامه‌نویس ندارد.

شاید شما، آرمان آزادی داشته باشید ولی هرگز نمی‌توانید آزادی را با اسارت به دست آورد.

17 http://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%A2%D8%B3_%D9%88_%D9%BE%D8%A7%D8%B3%E2%80%8C%D9%87%D8%A7_%D8%AF%D8%B1_%D9%BE%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D8%B3_%D9%88_%D9%84%D9%86%D8%AF%D9%86

18 حافظ

آزادی چیز سختی که هنوز بعد از گذشت چندین سال تعریفی دقیقی از آن وجود ندارد و تنها می‌توانیم اسارت را تعریف میکنیم و بگوییم آنچه که اسارت نیست آزادی است!

۴-۵) زمان موفقیت

یک پروژه پس از دو ماه به موفقیت می‌رسد و کسب پول زیاد می‌کند؟
شما چگونه فکر می‌کنید؟ کسب و کارهای انحصاری هم اینگونه نیستند.
گذر زمان، پشتکار و ۱۰ سال تلاش، به تدریج شما را به صورت یک موفقیت یک شبه جلوه می‌دهد!^{۱۹}

فکر موفقیت در متن باز آن هم در یک شب را از ذهنتان پاک کنید.
اندیشه متن باز احتیاج به زمان دارد.
درست آن زمانی که تصمیم می‌گیرید که از ادامه راه منصرف شوید، از آنچه تصور می‌کنید به مقصد نزدیک‌ترید.^{۲۰}

۵-۵) زندانی برای برنامه نویس

مهمترین بخش یک شرکت سرمایه انسانی است، با پول می‌شود برنامه نویس‌ها حرفه‌ای جمع کرد ولی تیم هماهنگ بهتر از جزیره‌های پر قدرت تنهایی است، یکی از مشکلات اصلی انحصاری تحمل خواست گروه بالادست به برنامه نویس است، چه کسی برنامه را می‌نویسد کسی که کمترین نظر را در مدیریت راهبردی نرم‌افزار می‌دهد! برنامه نویسی حقی ندارد که نظری که کدهای خود بدهد و فقط باید دستورات را اجرا کند، آیا این ایده‌آل یک برنامه نویس است؟
با این روند برنامه نویس چه انگیزه‌ای برای زدن کدهای بهتر دارد؟

پول همیشه انگیزه خوبی برای از چون مایه گذاشتن برنامه نویس نیست، آن چیز که برنامه نویس را مجاب به ارایه کد بهتر می‌کند آزادی است، اگر آزادی کامل هم نباشد برنامه نویس باید احساس کند که نظراتش مهم است و صرفاً یک کارگر ساختمان نیست. در نهایت آنکه دستور دادن به برنامه

بیزاستون، از بنیانگذاران تویتر 19
Go Daddy باب پارسنز، بنیانگذار 20

نویس برای انجام یک کار بدون آزادی نتیجه‌ای جز شکست برای تیم دربر نخواهد داشت و یا در بهترین حالت شما یک برنامه نویس بزن در رو خواهید داشت .

چه کسی به دستورات مدیری که کمترین توجه به برنامه نویس ها را دارد اهمیت می‌دهد؟
گندم زگندم روید جو زجو

۵-۶) شیطنت

انسان است دیگر گاهی دلش می‌خواهد اطلاعات کاربران را بفروشد یا به نحوه ای کاربر را مجبور به ورود چندباره به سایت خود کند یا دلش می‌خواهد کاربر زیادتر دانلود کند یا قسمتی از برنامه را ناقص بگذارد تا کاربران وابسته به او شوند . از همه بدتر کسی که در ابتدا خودش را متن باز اعلام می‌کند و بعد چند سال که از خدمات متن باز استفاده کرد به یکباره خودش را انحصاری اعلام می‌کند .

نتیجه این کار یک عبارت بیشتر نیست : بی اعتمادی و از دست دادن اعتبار خود و کاهش کاربران و کاهش حمایت مالی و کاهش اسپانسر

۵-۷) تماس با شما ۲۴ ساعت

شما در طول روز برای یک شرکت انحصاری کد زده‌اید ، در نیمه شب به شما اطلاع می‌دهند که برنامه ی شما باگ دارد . اولین حس شما در این لحظه چیست ؟ خوشحالی مضاعف؟!
به خودتان می‌گویید « این چه کاری است آخر ، کار عالی جیب خالی ، تازه با تماس در نیمه شب ؛ رفع باگ کنم ! »

آیا رفع باگ جز جریمه کد زدن من خواهد بود ؟ پس آن کدهایی که بدون باگ زدم چه جایزه ای خواهد داشت ؟ جایزه ای که احسنت کاربر را در مقابل مدیر پروژه بر خواهد انگیخت .

آیا کسی برای یک کد خوب نیمه شب پیغام آفرین به شما می‌گوید یا اینکه شب هنگام به شما پاداش دهد ؟

یک مدیر از چند برابر توانایی من سود خواهد برد تا حاضر شود اندکی از آن را با من شریک شود !

زنگ ها برای مدیران به صدا در می آید نه برنامه نویسان

۸-۵) بزنی درو!

توصیه اکید می کنم که در متن باز از سمبل کردن کار و کار ناقص و پر عیب پرهیز کنید . شما با این کار آبروی کاری خودتان را می برید . نمونه های متن باز شکست خورده زیاد هستند لطفاً از عمد جز این گروه نباشید !

۹-۵) ایراد زندگی به متن باز

متن باز سابقه ای در ایران ندارد شما اگر از یک بازاری در مورد متن باز بپرسید در خوش بینانه ترین حالت تنها نام آن را شنیده باشد .

از نظر آن ها این کار ۱۰۰ درصد عبث است چون نمونه ای موفق در جلوی چشم خودشان ندیده اند . پس انتظار استقبال گرم از طرف خانواده تان در حرکت شما در متن باز نداشته باشید . این واقعیت است که فشار اطرافیان نهایتاً شمارا به سمتی می کشد که یک کار دائمی انحصاری داشته باشید و نهایتاً در کنار آن یک پروژه متن باز داشته باشید . گاهی برخی از افراد پروژه های متن باز را صرفاً به دلیل دیده شدن و مطرح شدن به منظور استخدام در یک شرکت انحصاری تولید کرده اند . کار کردن تنها در یک شرکت متن باز با توجه به گرانی و بی پولی خیلی رویایی محسوب می شود . من شخصاً ترکیب کار انحصاری و متن باز را با توجه به شرایط فعلی مناسب می دانم در هر حال وقتی شما نیاز به حقوق ماهانه برای گذران زندگی هستید باید با واقعیت ها کنار بیایید .

۱۰-۵) دنبال چی بود پول یا توجه؟

اگر من می خواهم دنیا را تغییر دهم بهتر است اول دنیای خودم را تغییر بدهم بعد عامل تغییر دیگران باشم . بزرگترین دشمن متن باز من درون من است . چرا من کد بزنی و دیگران استفاده کنند ؟ چرا من دنیای آزادی برای دیگران بسازم ؟ چرا دیگران را برده انحصاری نرم افزار های خود نکنم ؟ موضوع اصلی متن باز ، آزادی ست ، قرار نیست من نرم افزاری بسازیم که با زندانی کردن

کاربرها به سود کلان دست یابیم ، قرار نیست نظم نوین برده‌داری ایجاد کنم ؛ قرار است به دیگران خدمت کنم .

۱۰-۵) متن باز دولتی

واقعاً به متن باز دولتی فکر می‌کنید !! هرچند بسیاری از افراد به دنبال حمایت دولتی هستند . زمان لازم برای راضی کردن یک مسئول دولتی برای اجرای یک پروژه متن باز فکر نکنم فرآیند سریعی باشد و گرفتن پول برای این پروژه نیاز به زبان فوق‌العاده قوی و روابط بسیار خوبی دارد ! به هر حال نرم‌افزار های متن باز ذاتاً دولتی نیستند اگرچه در مواردی چنین پدیده ای دیده شده است .

دولت اگر بتواند ساختار و بستر مناسب برای رشد شرکت های متن باز ایجاد کند بسیار مناسب‌تر است تا اینکه خود وارد فرآیند تولید نرم‌افزار گردد و با ایجاد طرح های حمایتی ، اعطای وام و جایزه به نرم‌افزار های متن باز مورد احتیاج عموم مردم می‌تواند بستر مناسب برای رشد نرم‌افزار آزاد را در کشور مهیا کند .

لازم به ذکر دولت در سال‌های اخیر به دنبال عدم استفاده نرم‌افزار های انحصاری خارجی مانند سیستم عامل انحصاری ویندوز و آفیس و سرویس مختلف بوده است و در نظر دارد سیستم اداری خود را به سمت استفاده نرم‌افزار های داخلی و نهایتاً نرم‌افزار متن باز خارجی سمت دهد .

وزارت ارشاد نقش حمایت از زبان فارسی را بر عهده دارد لذا تولید نرم‌افزار مخصوص زبان فارسی به صورت متن باز در این سازمان صورت گرفته است .

۱۱-۵) جنبه‌ی متن باز داشتن!

شما خودتان رو جای استالمن بگذارید ، کسی که پروژه GNU را شروع کرده است و در حال نوشتن هسته HURD می‌باشد ناگهان شخصی در فنلاند یک هسته به نام لینوکس می‌سازد ، شما چه می‌کنید ؟ اگر قرار باشد آزاد فکر کنید باید همانند استالمن از این اتفاق خوشحال باشید ولی اگر قرار است انحصاری فکر کنید شما باید ناراحت شوید چرا که مقدار زیادی زحمت و تلاش کشیده‌اید ولی حالا تمام کار به اسم یک نفر دیگر آن هم در یک کشور دیگر ثبت می‌شود . یک نکته بسیار ضروری

وجود دارد و آن هم این است که اگر می‌خواهید شطرنج بازی کنید باید از قواعد فکری شطرنج استفاده کنید و با طرز تفکر بازی منج در شطرنج به هیچ جایی نخواهید رسید .

بیل گیتز در سال ۱۹۷۶ طی یک نامه سرگشاده به یک شکست در عرضه متن باز اشاره می‌کند و توصیه می‌کند که دنبال متن باز نروید^{۲۱} . درواقع بیل گیتز خواسته است با قواعد نرم‌افزار انحصاری نرم‌افزار متن باز ایجاد کند و از این شکست به این نتیجه رسید که نرم‌افزار متن باز کارایی ندارد و تنها ائتلاف عمر است . پروژه را خودش تعریف می‌کند ، نیاز را خودش می‌سنجد ، تیم را خودش انتخاب می‌کند ، هزینه را خودش پرداخت می‌کند ، بازار را خودش تعریف می‌کند و نهایتاً کد را در اختیار دیگران قرار می‌دهد و وقتی به شکست منجر می‌شود اشکال را تقصیر متن باز می‌اندازد و اکیدا توصیه می‌کند که این کار اشتباه است . آیا مفهوم آزادی نرم‌افزار فقط در عرضه مجانی قرار دارد ؟

آیا واقعاً فکر می‌کنید که بیل گیتز فقط یک نفر است ؟ آیا واقعاً می‌توان با نردبانی از آتش به سوی آسمان رفت ؟

۶) نتیجه‌گیری

قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید

من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید

بنشینید به باغی و مرا یاد کنید

فصل گل می‌گذرد هم نفسان بهر خدا

تمام بحث نرم افزار آزاد روی آزادی است ، شما آزادید که آزاد باشید . قرار نیست کسی ، کسی را به هر نحوه و شیوه ای اسیر کند . رزق و روزی شما دست متدولوژی آزاد یا انحصاری نیست ، روزی دست خداست .

اینکه متن باز حتی از پس هزینه های خودش بر نمی آید حرف درستی نیست مگر کسی تعهد می کند که هر سیستم انحصاری به موفقیت برسد ؟

کسی مجبور نیست نرم افزار خودش را آزاد کند ولی اگر کسی می خواهد آزاد باشد بهتر است آزاد

²¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Open_Letter_to_Hobbyists

فکر و آزادانه عمل کند .

آزاد باشید

۲۸ آبان ۱۳۹۳

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly